

Sportpaviljoen Marineterrein Conceptadvies september 2015

Inleiding

De afgelopen decennia heeft de Amsterdammer gestaag zijn sportparken naar de randen van de stad zien verdwijnen. Aangemoedigd door planologen en projectontwikkelaars werd sportieve ruimte opgeofferd voor economisch meer rendabele alternatieven. Dat dit uiteindelijk resulteert in verschraling van de openbare ruimte in het centrum van de stad en ten koste gaat van het woon- en leefklimaat lijkt inmiddels doorgedrongen tot beleidsmakers en bestuurders. Zo pleiten lokale politici al geruime tijd voor het behoud van bestaande sportparken binnen de ring en de realisatie van nieuwe sportvoorzieningen in de buurt. De openstelling van het Marineterrein vormt wat dat betreft een uitgelezen mogelijkheid om daad bij woord te voegen. Het biedt immers de mogelijkheid om het aantal sportparken in het Centrum in één keer te verdubbelen.

Meer nog dan een unieke kans is dit naar mening van de Sportraad een absolute noodzaak. Ten eerste omdat stadsdeel Centrum momenteel slechts één postzegelsportparkje kent en haar 80.000 inwoners voor een groot deel van hun sportbehoeften dus zijn aangewezen op sportvoorzieningen aan de randen van de stad. Daarnaast zijn op het Marineterrein reeds verschillende sportfaciliteiten aanwezig. Niet alleen zijn dus slechts relatief lage aanpassingskosten noodzakelijk, ook blijven (conform Strategienota Marineterrein) bestaande functies gehandhaafd en vormt het een logische en versterkende aanvulling op het groene karakter van het gebied. Ten derde is sport, bijvoorbeeld in de vorm van hardlooperoutes, een geschikt instrument om het Marineterrein te integreren in het omliggende stedelijk weefsel en zo de toegankelijkheid van het gebied te vergroten. Voor de hand liggende samenwerking met onder meer scholen en andere organisaties uit de buurt helpt bovendien bewoners uit de directe omgeving te betrekken bij het terrein. Misschien wel het belangrijkste argument om de sportieve voorzieningen te handhaven is ten slotte gelegen in het sociaal economisch rendement van sport. In tegenstelling tot het voorgespiegelde financiële rendement van het gebied op lange termijn voegen sportvoorzieningen meteen waarde toe aan de stad. Als aantrekkelijke en laagdrempelige plaats voor ontspanning, ontmoeting en interactie vormt het een welkome en noodzakelijke aanvulling op het publieke domein. Tevens kan het een positief effect hebben op de economische waarde van nabij gelegen wijken als de Oostelijke eilanden. Het Sportpark Marineterrein voegt kortom waarde toe aan het woon- en leefklimaat in het centrum van Amsterdam.

Het zal u niet verbazen dat de Sportraad pleit voor het handhaven van de sportieve ruimte op het Marineterrein. En niet alleen tijdelijk, maar uiteraard structureel. De redenen hiervoor zijn, zoals zojuist aangegeven, legio. De Sportraad is er dan ook van overtuigd dat de komende periode (van 10 jaar)

ruim volstaat om het bestaansrecht van het Sportpark aan te tonen en een langdurige toekomst te verzekeren. Hierbij is het wel van belang dat de inrichting en het beheer passen bij enerzijds de unieke locatie en anderzijds de specifieke functies van een sportpark in het centrum van de stad. De volgende twee aanbevelingen geven hier richting aan.

Marineterrein Kattenburg

Aanbevelingen

1. Inrichting

De Sportraad adviseert bij de inrichting van het sportpark te kiezen voor kleinschalige varianten op populaire verenigingssporten waardoor een breed aanbod gecreëerd kan worden.

De ligging van het terrein is ideaal en de vraag naar sport zal overweldigend zijn. Het aantal beschikbare vierkante meters is daarentegen beperkt. Naar mening van de Sportraad zelfs te beperkt om hier populaire verenigingssporten als voetbal, tennis, hockey op traditionele wijze te huisvesten. Niet alleen omdat deze sporten fysiek moeilijk verenigbaar zijn en er dientengevolge een keuze tussen sporten gemaakt zal moeten worden. Maar zelfs als één sport de voorkeur zou krijgen, blijven ook de groeimogelijkheden uiterst beperkt en zal een gezond verenigingsmodel moeilijk te realiseren blijken.

Het Sportpark Marineterrein vraagt derhalve om een andere benadering dan we gewend zijn. Eentje waar intensief en multifunctioneel gebruik voorop staan. De Sportraad adviseert daarom met de inrichting van de accommodatie te focussen op afgeleide, kleinschalige varianten van populaire verenigingssporten als hockey, voetbal, tennis en basketbal. Dit maakt het enerzijds mogelijk een divers en aansprekend aanbod te creëren en anderzijds het gebruik van de kostbare ruimte te intensiveren. Zo kunnen op een standaard voetbalveld ook zes five-a-side veldjes worden

gerealiseerd waar gelijktijdig zestig mensen kunnen sporten in plaats van 22. Deze kleinere veldjes zijn bovendien zowel te gebruiken voor voetbal als hockey (en in de winter als schaatsbaan). Streetball en Padeltennis zijn afgeleide varianten van respectievelijke basketbal en tennis die ook minder ruimte vergen en dus uitermate geschikt zijn voor dit sportpark.

Five-a-side voetbalcomplex

Alle zojuist genoemde kleinschalige varianten zijn te combineren binnen de grenzen van het huidige sportpark en zelfs dan is er nog ruimte om bijvoorbeeld een boulderfaciliteit toe te voegen. In de bestaande gymzaal kunnen voorts dans- en vechtsporten worden aangeboden, terwijl de aangrenzende kleedkamers ook weer opengesteld kunnen worden voor gebruikers van de verschillende hardlooproutes (met bootcampfaciliteiten) die op het sportpark starten en eindigen. In de nabij gelegen haven zou tot slot ruimte kunnen worden gecreëerd voor openwater zwemmen of – de luxere variant – een drijvend zwembad. Met beperkte ingrepen en kosten kan kortom een uitgebreid en breed scala aan populaire sporten worden aangeboden waar vele Amsterdammers van kunnen genieten.

2. Aansturing/organisatie

De Sportraad adviseert de exploitatie uit te besteden aan een organisatie die zowel maatschappelijke doelstellingen nastreeft als de commerciële potentie van het sportpark weet te benutten.

Voortbordurend op de hierboven geschetste inrichting van het sportpark vraagt ook de organisatie en aansturing om een eigentijdse/aangepaste benadering. Naar mening van de Sportraad staan hierbij twee uitgangspunten centraal. Enerzijds dient het sportpark een maatschappelijke functie te vervullen, anderzijds moet het kunnen profiteren van de aanzienlijke commerciële mogelijkheden die het terrein biedt. Bij invulling van de maatschappelijke functie ligt de nadruk op de jongste jeugd uit de directe omgeving. Naast het faciliteren van de meest uiteenlopende schoolsportactiviteiten zal het sportpark een divers sportaanbod moeten creëren waar kinderen uit de buurt relatief goedkoop en zonder veel structurele verplichtingen (jaarlidmaatschappen etc) aan deel kunnen nemen.

Dit (mogelijk) onrendabele deel van de exploitatie kan vervolgens worden gecompenseerd met commerciële verhuur van de sportfaciliteiten. Alleen al door de geografische ligging zou het sportpark in staat moeten zijn een groot aantal betalende sporters aan te trekken. Uiteraard dienen de faciliteiten alsmede het beheer dan wel van hoogwaardige kwaliteit te zijn. Door hier tevens passende horeca aan te koppelen is een rendabele exploitatie van het sportpark haalbaar en daarmee interessant voor externe partijen. Dat deze op hun beurt intrinsiek gemotiveerd zijn om zoveel mogelijk bezoekers te trekken, helpt de bezetting optimaliseren.

Om tegelijkertijd te voorkomen dat het sportpark het domein wordt van een select en exclusief groepje sportliefhebbers adviseert de Sportraad de exploitatie uit te besteden aan een maatschappelijk ondernemer. Deze in de sport vaker voorkomende constructie verenigt maatschappelijke – door de overheid geformuleerde – doelstellingen met een commerciële exploitatie van de sportvoorzieningen. Beter dan bijvoorbeeld een traditionele sportvereniging is dergelijke ondernemer in staat het sportaanbod af te stemmen op de bestaande vraag en daarmee de bezetting van sportieve ruimte te optimaliseren. De overheid kan tegelijkertijd inzet van publieke middelen beter verantwoorden en controleren doordat deze worden gekoppeld aan specifieke maatschappelijke doelstellingen en niet langer opgaan in generieke accommodatiesubsidies. Voor zijn succes is de maatschappelijk ondernemer grotendeels afhankelijk van de aanloop uit omliggende wijken waardoor samenwerking met uiteenlopende organisaties uit de buurt voor de hand ligt.

BIJLAGE

Schets van mogelijke inrichting Sportpark Marineterrein

